

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Varkenscluster Markelo, gemeente Hof van Twente

**Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport**

14 september 2009 / rapportnummer 2303-23

1. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER

De gemeente Hof van Twente wil het Bestemmingsplan Buitengebied (partieel) herzien om zo medewerking te verlenen aan het ontwikkelen van een hertesiginglocatie voor zes varkensbedrijven en een mestverwerkingsinstallatie ('varkenscluster') aan de Visschersdijk te Markelo. Vanwege de aanwezigheid van Natura 2000-gebieden en het kaderstellend zijn van het bestemmingsplan voor milieueffectrapportage (m.e.r.) beoordelingsplichtige activiteiten wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. Het bevoegd gezag bij deze procedure is de gemeenteraad van Hof van Twente.¹

Eerder is een procedure gestart voor thematische herziening van de verschillende bestemmingsplannen Buitengebied in de gemeente, waarin ook de vestiging van intensieve veehouderijbedrijven in het LOG Markelose Broek ruimtelijk geregeld zou worden. In haar advies over het voor deze herziening opgestelde milieueffectrapport (MER) stelde de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: de Commissie) dat het MER niet alle essentiële informatie voor besluitvorming bevatte.² Deze procedure voor thematische herziening is afgebroken.

De Commissie beschouwt de volgende punten als hoofdpunten voor het op te stellen plan-MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het plan-MER in ieder geval de volgende informatie moet bevatten:

- een onderbouwing van de locatiekeuze;
- de maximaal mogelijke effecten op de Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en gebieden met zeer kwetsbare natuur binnen de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur, inclusief een 'passende beoordeling'³ van de gevolgen voor Natura 2000;
- de gevolgen voor emissies van verzurende en vermestende stoffen, geurhinder en fijnstof-concentraties;
- de effecten op het landschap.

Om deze hoofdpunten goed te kunnen beoordelen is het van belang dat het plan-MER:

- een zelfstandig leesbare samenvatting bevat, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor de bestuurlijke besluitvorming;
- een heldere vergelijking bevat van de gepresenteerde alternatieven volgens dezelfde methodiek en hetzelfde detailniveau;
- voldoende onderbouwend kaartmateriaal voorzien van duidelijke schaal en legenda en ander ondersteunend beeldmateriaal bevat.

De Commissie bouwt in haar advies voort op de Notitie reikwijdte en detailniveau (notitie R&D). Dat wil zeggen dat dit advies niet zelfstandig leesbaar is, maar in combinatie met de notitie R&D moet worden gelezen.

¹ Voor gegevens over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie en de werkgroepsamenstelling, zie bijlage 1.

² Zie toetsingsadvies 'Herziening bestemmingsplannen buitengebied Hof van Twente', uitgebracht op 27 januari 2009; te downloaden vanaf de website www.commissiemer.nl, onder 'adviezen'.

³ De 'passende beoordeling' is nodig voor de toetsing aan de eisen van de Natuurbeschermingswet 1998.

2. ACHTERGROND, BELEIDSKADER EN BESLUITEN

2.1 Achtergrond

Beschrijf in het plan-MER de achtergrond van het voornemen, gezien vanuit

- de verplichtingen die het Reconstructieplan oplegt aan de gemeente;
- de planologische situatie en de afgebroken procedure tot thematische herziening van het bestemmingsplan. Besteed hierbij aandacht aan de aandachtspunten die de Commissie heeft genoemd in relatie tot de thematische herziening;⁴
- de relatie met regelgeving en beleid ten aanzien van Natura 2000-gebieden.

2.2 Beleidskader en wet- en regelgeving

De notitie R&D noemt enig beleidskader. Beschrijf aanvullend hierop in het MER ook de overige wet- en regelgeving en beleidskader die de beleidsruimte voor de herziening van het bestemmingsplan begrenst. Besteed hierbij in elk geval aandacht aan:

- de Nota Ruimte;
- de Kaderrichtlijn Water en het provinciaal waterplan;
- de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWVD);
- de Wet milieubeheer, waaronder de luchtkwaliteitseisen;
- de Wet ammoniak en veehouderij (Wav);
- de Wet geurhinder en veehouderij (Wvg);
- de IPPC-richtlijn;
- het besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij;
- de Wet op de archeologische monumentenzorg;
- de Natuurbeschermingswet 1998⁵ en, indien beschikbaar, het (toekomstige) Natura 2000-beheerplan voor Natura 2000-gebieden in het studiegebied⁶;
- het Streekplan Gelderland (in verband met eventuele provinciegrensoverschrijdende effecten op de EHS).

2.3 Te nemen besluiten en procedure

In de notitie R&D is weergegeven welke besluiten door wie moeten worden genomen. Neem dit over in het MER en ga tevens in op de te volgen procedure.

Voor het cluster als geheel wordt een plan-m.e.r. doorlopen. Tijdens het locatiebezoek van de Commissie⁷ is door de gemeente toegelicht dat men zoveel als mogelijk wil vooruitlopen op de hierna nog volgende besluit-m.e.r.-procedure(s) voor daadwerkelijke vestiging van individuele intensieve veehouderijen. Bij een concrete vergunningaanvraag zal dan worden gekeken op wel-

⁴ Zie toetsingsadvies plan-MER 'Herziening bestemmingsplannen Buitengebied Hof van Twente', uitgebracht 27 januari 2009 (te downloaden op www.commissiemer.nl).

⁵ Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de 'Handreiking beoordeling activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden' (Ministerie van LNV, november 2008).

⁶ Hierin zal worden vastgelegd welke maatregelen moeten leiden tot het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen, en op welke termijn. Ook zal hieruit blijken of toename van depositie van stikstof nog mogelijk is.

⁷ De Commissie bezocht het plangebied op 19 augustus 2009.

ke punten het MER op dat moment aanvulling behoeft. De Commissie merkt op dat er niet op voorhand vanuit kan worden gegaan dat het plan-MER tevens als besluit-MER zal kunnen dienen, vanwege de mogelijk lange looptijd tot uiteindelijke realisatie van de stallen, de technische ontwikkelingen van emissie-arme stallen en mogelijke wijzigingen in de regelgeving. Bovendien is nog onduidelijk of het Varkenscluster Markelo gezien moet worden als zes individuele inrichtingen, die ieder afzonderlijk een besluit-m.e.r. dienen te doorlopen of dat het gehele cluster als één inrichting dient te worden beschouwd en als zodanig een m.e.r.-procedure moet doorlopen. Dit alles kan er toe leiden dat het plan-MER niet meer actueel is ten tijde van de vergunningverlening. Ook kan de inrichting ten tijde van de vergunningverlening er anders uitzien dan waar nu van wordt uitgegaan in de plan-m.e.r.

Besteed in het MER aandacht aan de vraag wie bevoegd gezag is voor de mestverwerkingsinstallatie. Indien deze als afzonderlijke onderneming wordt geëxploiteerd is mogelijk (afhankelijk van de capaciteit) het College van Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd gezag.

3. ALTERNATIEVENBESCHRIJVING

3.1 Voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit betreft ontwikkeling van een gezamenlijke locatie voor zes varkenshouderijen (met ca. 300 zeugen en 2500 vleesvarkens per bedrijf en doorgroeimogelijkheden tot tweemaal deze omvang) alsmede een mestbe- en verwerkingsinstallatie.

Beschrijf in het MER

- het aantal en de (initiële en mogelijke toekomstige) omvang van bedrijven;
- of het gaat om nieuwvestiging of verplaatsing van bedrijven (die elders gesaneerd worden), en in dat laatste geval de herkomst;
- de te verwachten transportbewegingen en de routes die hiervoor genomen zullen/kunnen worden;
- de technische uitvoering, locatie en omvang van de mestbe- en verwerkingsinstallatie;
- de hoeveelheden te verwerken mest en toe te voegen (grond)stoffen, hun herkomst en de eventueel noodzakelijke voorbewerking;
- de wijze van opslag en de opslagcapaciteit van grondstoffen voor de mestverwerking;
- de hoeveelheden restproducten van het verwerkte digestaat en hun bestemming;
- de toe te passen emissiereducerende technieken met betrekking tot de milieuaspecten ammoniak, geur en fijn stof.

3.2 Alternatieven

In de notitie R&D wordt één locatie aangedragen waar het initiatief kan worden gerealiseerd. Geef in het plan-MER aan welke afwegingen hebben plaatsgevonden om tot deze locatiekeuze te komen, en welke plaats het milieubelang in deze afweging heeft ingenomen.

Inzicht in de redenen voor het ontbreken van (locatie-)alternatieven kan noodzakelijk zijn wanneer uit de passende beoordeling zou blijken dat significante effecten op Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten. Het is niet nodig locaties in detail te onderzoeken die

- niet of nauwelijks realistisch zijn;
- niet of nauwelijks onderscheidend zijn in doorslaggevende milieueffecten (zoals depositie op verder weg gelegen natuurgebieden).

Geef in het plan-MER wel duidelijk aan welke locaties overwogen zijn en motiveer vervolgens waarom deze zijn afgefallen.

Beschrijf in het MER hoe de alternatieven, binnen de gestelde randvoorwaarden, zijn ontwikkeld. Houd hierbij rekening met de borging van deze randvoorwaarden in het bestemmingsplan. De Commissie adviseert de milieugebruiksruimte in beeld te brengen.⁸

3.3 Huidige situatie, referentiesituatie en autonome ontwikkeling

Beschrijf in het MER de huidige situatie inclusief de autonome ontwikkelingen als referentiesituatie om de bestemmingsplanherziening mee te vergelijken. De huidige bebouwing op de locatie is niet meer agrarisch in bedrijf, waardoor vrijwel iedere ingreep een verslechtering van de plaatselijke milieusituatie zal betekenen. Geef daarom aan welke maatregelen getroffen worden om de milieueffecten te minimaliseren. Wanneer bestaande bedrijven naar het cluster verplaatst worden kunnen, ter toelichting, ook de milieueffecten van de huidige activiteit(en) van die bedrijven betrokken worden in de alternatievenvergelijking.

Beschrijf de atmosferische depositie van verzurende en vermestende stoffen op kwetsbare natuur, waaronder Natura 2000-gebieden, Beschermd Natuurmonumenten en de provinciale Ecologische Hoofdstructuur, zoals deze is in de huidige situatie en in 2020 (inclusief autonome ontwikkelingen). Betrek hierbij de gegevens die in de (concept)beheerplannen Natura 2000 zijn opgenomen. Beschrijf in welke mate er sprake is van overschrijding van kritische depositiewaarden, welke gevolgen dit heeft voor de natuurlijke kenmerken van de natuurgebieden, en welke maatregelen hiervoor eventueel zijn genomen of worden voorbereid.

Bij onzekerheden in de autonome ontwikkeling kan gewerkt worden met scenario's. Beschrijf in dat geval, naast een meest waarschijnlijk scenario, ook een minimaal en een worst-case scenario voor de veehouderij in het studiegebied⁹. Het minimale scenario betreft een ontwikkeling met nulgroei van de productieruimte voor intensieve veehouderij en rundveehouderijbedrijven. Als maximaal scenario dient de worst case situatie beschreven te worden. Dit is de situatie die ontstaat als de *totale* omvang aan productievolume (zowel intensief als rundvee) die het bestemmingsplan mogelijk maakt, wordt gerealiseerd.

⁸ Bepaal hiervoor:

- 1) de ruimte die er is voor een toename van de emissie van verzurende/vermestende stoffen, geur en fijn stof;
- 2) de behoefte aan uitbreiding, her- en nieuwvestiging van intensieve veehouderij, rundveehouderij en niet-agrarische activiteiten. Bepaal aan de hand hiervan de verwachte toename van de emissie van verzurende/vermestende stoffen, geur en fijn stof;
- 3) bepaal op basis van de ruimte en de reële behoefte welke ruimte de gemeente aan (nieuwe) initiatieven wil en kan geven in het op te stellen bestemmingsplan. Maak tevens inzichtelijk welke (mitigerende) maatregelen genomen kunnen worden.

⁹ Hiermee wordt vooral bedoeld het studiegebied voor de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden.

4. MILIEUASPECTEN

4.1 Algemeen

De notitie R&D geeft de belangrijkste milieuaspecten weer die onderzocht moeten worden. Hieronder geeft de Commissie aandachtspunten voor de onderzoeks aanpak.

Voor milieuaspecten waarvan de gevolgen naar verwachting ver onder de grenswaarden blijven is een globale effectbeschrijving voldoende. Beschrijf bij mogelijke knelpunten -zoals depositie van verzurende en vermestende stoffen op Natura 2000-gebieden, fijnstof en geur- de effecten zo veel mogelijk kwantitatief. Betrek bij de milieuaspecten op gebied van vermessing en verzuring niet alleen de emissie door de varkensstallen maar ook de emissies (waaronder NH_x, SO₂ en NO_x) door de mestbe- en verwerkingsinstallatie.

Bij de beschrijving van de milieugevolgen in het MER dient uitgegaan te worden van hetgeen de partiële herziening van het bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt, en van de cumulatieve effecten. Bij de bepaling van het studiegebied moet worden uitgegaan van de (maximale) reikwijdte van effecten. Deze omvang kan per milieuthema verschillen.

Beschrijf in het MER de maatregelen die getroffen kunnen worden om de milieugevolgen te mitigeren. Deze maatregelen kunnen zowel bron- als effectgericht zijn.

4.2 Natuur

Het plan-MER moet duidelijk maken welke gevolgen de alternatieven kunnen hebben op de natuur. Het gaat dan zowel om beschermde soorten op en direct rond de locatie, als om effecten tengevolge van depositie van verzurende / vermestende stoffen op daarvoor gevoelige habitattypen in verder weg gelegen beschermde gebieden.

Gebiedsbescherming¹⁰

Beschrijf de mogelijke invloed van de voorgenomen activiteiten op beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de (provinciale) ecologische hoofdstructuur (EHS).¹¹ Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef de status aan. Maak aannemelijk dat er buiten de depositie van stikstof geen schadelijke effecten op deze gebieden te verwachten zijn.

¹⁰ Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de Natuurbeschermingswet 1998 en de specifieke gebiedsbescherming.

¹¹ Let op: naast Natura 2000 en de EHS gebieden zijn er andere beschermde gebieden, zoals beschermde natuurmonumenten (art. 10, Natuurbeschermingswet 1998), beschermde leefomgevingen (Flora- en faunawet) en gebieden die vanwege internationale verdragen daartoe zijn aangewezen, (art. 27 Natuurbeschermingswet 1998). Elk gebied kent zijn eigen beschermingsregime.

Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten

Onderzoek wat de gevolgen zijn voor Natura 2000-gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor stikstofgevoelige habitattypen en soorten. Neem, indien significante gevolgen niet zijn uit te sluiten, een passende beoordeling op in het MER.¹² Onderzoek in de passende beoordeling of de zekerheid kan worden verkregen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aantast.¹³ Presenteer hiertoe:

- de toename van depositie van verzurende/vermestende stoffen (in mol N_{totaal} /ha/jaar) in gevoelige gebieden;
- de huidige achtergrondconcentraties en de autonome ontwikkeling hiervan;
- de kritische depositiewaarde voor de habitattypen in het gebied.

Beoordeel bij een overschrijding van de kritische depositiewaarde of deze gevolgen heeft voor de oppervlakte en de kwaliteit van de betreffende habitattypen. Baseer dit op een ecosysteemanalyse van het gebied. Beoordeel voor de habitatkwaliteit de gevolgen van de toename van stikstofdepositie voor:

- de aanwezigheid van vegetatietypen die bijdragen aan een goede of matige kwaliteit;
- de abiotische randvoorwaarden (met name zuurgraad en voedselrijkdom);
- aanwezigheid van typische soorten en overige kenmerken van structuur en functie.¹⁴

Beoordeel of een eventuele afname van areaal of kwaliteit van het habitattype (in cumulatie) gevolgen heeft voor de realisatie van de instandhoudingsdoelen.

Ecologische hoofdstructuur

Delen van het studiegebied zijn onderdeel van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (inclusief verbindingzones). De Commissie adviseert de gevolgen voor natuurdoeltypen en doelsoorten te beschrijven, zo nodig met mitigerende en compenserende maatregelen¹⁵. Geef aan of de geldende 'wezenlijke kenmerken en waarden' van de EHS worden aangetast en of de alternatieven passen binnen het toetsingskader¹⁶ voor de betreffende EHS-gebieden.

Soortenbescherming¹⁷

In het gebied zijn elementen aanwezig waar beschermde diersoorten kunnen leven (gebouwen, bosjes, sloten). Beschrijf, in verband met uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan, welke door de Flora- en faunawet (streng) beschermde soorten voorkomen of te verwachten zijn in het plangebied en geef aan tot welke categorie deze soorten behoren.¹⁸ Ga in op de mogelijke gevolgen van de alternatieven op deze soorten en hun standplaats/leefgebied en

¹² Conform art. 19f Natuurbeschermingswet 1998.

¹³ Uit de huidige lijn in de jurisprudentie volgt dat dit het geval is wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat er geen schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken zijn.

¹⁴ Zie hiervoor de profielendocumenten voor de betreffende habitattypen op de website van het ministerie van LNV.

¹⁵ Bij mitigeren kan gedacht worden aan het verminderen van landschappelijke effecten door het landschappelijk inpassen van een bedrijf, of het verminderen van geluidsemissie door het inpandig laden en lossen. Een voorbeeld van compensatie is bijvoorbeeld het opheffen van andere emissiebronnen om de nettobijdrage op Natura-2000 niet toe te laten nemen.

¹⁶ Het toetsingskader zoals beschreven in de Nota Ruimte, Spelregels EHS en/of de provinciale uitwerking daarvan.

¹⁷ Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

¹⁸ Er wordt onderscheid gemaakt tussen de categorieën: tabel 1 (algemeen), 2 (overig) en 3 (Bijlage IV HR/ bijlage 1 AMvB) soorten en vogels.

bepaal in hoeverre verbodsbepalingen¹⁹ mogelijk overtreden worden. Beschrijf mitigerende maatregelen die de aantasting kunnen beperken of voorkomen.

4.3 Geur

Beschrijf de geuremissies van het varkenscluster. Ga hierbij tevens in op cumulatie van geur door de verschillende bedrijven in het cluster alsmede de in een cirkel van 2 km rond het cluster gelegen (andere) veehouderijen. Neem daarbij mee de geurhinder als gevolg van de mestbe- en verwerkingsinstallatie. Presenteer in het MER de geurgevoelige objecten gelegen in een cirkel van 1 km rond het cluster.

Indien knelpunten aanwezig zijn of kunnen ontstaan dient de toe- of afname van het aantal geurgehinderden in beeld gebracht te worden. Maak daarbij gebruik van kaarten met de huidige en toekomstige geurniveaus (contouren).

4.4 Geluid

Breng in het MER globaal de geluidseffecten van het voornemen in beeld, en geef aan in welke mate dit gevolgen voor de omgeving heeft. Ga daarbij minimaal in op:

- een representatieve bedrijfssituatie, inclusief de mestverwerkingsinstallatie en het bijbehorende transport (aanvoer van mest van derden en afvoer van (half)fabricaten);
- een regelmatige afwijking van de representatieve bedrijfssituatie (zoals bijvoorbeeld het laden of lossen van varkens);
- incidentele bedrijfssituaties. Geef aan hoe vaak deze laatste zich voor kunnen doen.

Maak een inschatting of normen overschreden kunnen worden. Ga hierbij in op de ligging van geluidsgevoelige bestemmingen en mogelijke knelpunten in relatie tot de voorkeursgrenswaarde.

4.5 Luchtkwaliteit

Om de alternatieven onderling en met de referentiesituatie te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om de effecten op de luchtconcentraties van fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en NO₂ te beschrijven, ook onder de grenswaarden.²⁰ Daarbij kan gebruik worden gemaakt van berekeningen die voldoen aan de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007. Presenteer de resultaten van de berekeningen middels contourenkaarten²¹ en geef per contour de hoeveelheid en ligging aan van woningen en andere gevoelige objecten en groepen.²² Eenvoudigere berekeningen volstaan wanneer hiermee keuzes tussen alternatieven en conclusies voldoende onderbouwd kunnen worden.

Geef aan of het initiatief deel uitmaakt van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Als het initiatief als 'in betekenende mate'

¹⁹ De verbodsbepalingen zijn opgenomen in art. 8 (planten) en 9 - 12 (dieren) van de Flora- en faunawet.

²⁰ Ook onder de huidige luchtkwaliteitsgrenswaarden kunnen nog gezondheidseffecten optreden.

²¹ Gebruik hiervoor klassebreedtes van 1,0 µg/m³ of minder, indien klassebreedtes van 1,0 µg/m³ onvoldoende onderscheidend is.

²² Gebruik hiervoor de zogeheten Adres Codering Nederland (ACN)-bestanden. Denk bij gevoelige objecten aan kinderdagverblijven, scholen, verpleeg- en verzorgingshuizen en woningen. Gevoelige groepen zijn bijvoorbeeld kinderen, ouderen en mensen met long- of hartziekten.

project deel uitmaakt van het NSL, maak dan aannemelijk dat het project past binnen, of in ieder geval niet in strijd is met, het NSL.²³ Indien hierover gereede twijfel bestaat, adviseert de Commissie het voornemen te toetsen aan de luchtkwaliteitseisen zoals opgenomen in de Wet milieubeheer. Als het als 'niet in betekenende mate' -project is opgenomen maak dan aannemelijk dat de toename van de concentraties PM₁₀ en NO₂ de grenswaarde niet met meer dan 3 % overschrijdt. Maak duidelijk dat voldaan kan worden aan de anticumulatiebepaling opgenomen in het Besluit 'niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)'.²⁴

4.6 Verkeer

Beschrijf in het MER de toename van verkeer op aan- en afvoerwegen als gevolg van het voornemen. Geef aan of en hoe vaak hierbij verkeersonveilige situaties kunnen ontstaan. Beschrijf of er aanpassing van wegen nodig is.

4.7 Gezondheid

Beschrijf in het MER de risico's van o.a. zoönosen, MRSA en fijn stof op gezondheid en bespreek de mogelijke maatregelen die getroffen kunnen worden om de risico's voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken.²⁵

4.8 Landschap en cultuurhistorie

Beschrijf in het MER de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische (waaronder ook archeologische) waarden. Geef aan wat de mogelijke gevolgen zijn van het plan en beschrijf de effecten van het voornemen en mogelijkheden voor mitigerende maatregelen. De Commissie adviseert de landschappelijke effecten in beeld te brengen door middel van visualisaties. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de visualisaties in het ruimtelijk ontwerp.

4.9 Bodem en water

Geef in het plan-MER aan of er gebieden in het studiegebied bekend zijn als bodembeschermingsgebied, grondwaterbeschermingsgebied, hydrologisch aandachtsgebied of verdroogd gebied en welke gevolgen de status van deze gebieden heeft voor de planonderdelen. Beschrijf in het MER de mogelijke effecten van de activiteiten op de bodemkwaliteit, geomorfologie, kwantiteit en kwaliteit van grond- en oppervlaktewater.

²³ Vergelijk daarvoor de projectgegevens (= projectkenmerken en de daarbij horende luchtkwaliteitseffecten) in het besluit met de projectgegevens opgenomen in het NSL.

²⁴ Zie artikel 5 in deze AMvB. Van cumulatie kan sprake zijn als projecten gebruik (zullen) maken van dezelfde ontsluitingsstructuur en aan elkaar (zullen) grenzen, dan wel in elkaars directe nabijheid (zullen) zijn gelegen tot een afstand van ten hoogste 1000 meter vanaf de grens van de desbetreffende locatie of inrichting.

²⁵ Maak hierbij gebruik van:

- het RIVM briefrapportnr. 215011002: Volksgezondheidsaspecten van veehouderijmegabedrijven in Nederland. Zoönosen en antibioticumresistentie;
- het Informatieblad Intensieve veehouderij en gezondheid van Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid GGD'en Brabant/Zeeland en GGD Hart voor Brabant, Januari 2009.

Indien er een watertoets wordt uitgevoerd adviseert de Commissie de voor de m.e.r. relevante resultaten in het plan-MER op te nemen. Geef aan in hoeverre afstemming met de waterbeheerder heeft plaatsgevonden.

5. OVERIGE ASPECTEN

Voor de onderdelen 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

5.1 Monitoring en evaluatie

De Commissie adviseert bij het besluit aan te geven hoe en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling dat in het MER een aanzet tot dit evaluatieonderzoek wordt opgenomen en daarbij een verband legt met de geconstateerde leemten in informatie en onzekerheden.

5.2 Kaartmateriaal

Gebruik in het plan-MER recent kaartmateriaal (met legenda), dat de teksten inzichtelijk maakt en verduidelijkt. Neem in ieder geval kaarten op met daarop:

- de ligging van kwetsbare objecten (woningen), bestaande veehouderijbedrijven en de intensieve veehouderijen in de omgeving. Geef daarbij voor zover mogelijk aan wat de omvang is van deze bedrijven en welke bedrijven op termijn zullen stoppen en welke zich willen doorontwikkelen;
- de ligging en begrenzing van Natura 2000-gebieden en andere (zeer) kwetsbare natuur in de nabijheid van het plangebied, bij voorkeur met daarbinnen de begrenzing van habitattypen c.q. natuurdoeltypen.

Neem in ieder geval één kaart op met daarop aangegeven alle gebruikte topografische aanduidingen. Voorzie kaarten van een duidelijke schaal en legenda.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau plan-MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hof van Twente

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Hof van Twente

Besluit: partiële herziening van het bestemmingsplan Buitengebied Markelo 1997

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:
plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C14; D18.2.

Activiteit: Ontwikkeling van een gezamenlijke locatie voor zes varkenshouderijen (met ca. 300 zeugen en 2500 vleesvarkens per bedrijf en doorgroeimogelijkheden tot tweemaal deze omvang) alsmede een mestbe- en verwerkingsinstallatie.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Staatscourant van: 22 juli 2009

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 22 juli 2009

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 14 september 2009

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. H.J.M. Hendriks

drs. R.J.M. Kleijberg

drs. G. Korf (werkgroepsecretaris)

mr. F.W.R. Evers (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de concept-notitie reikwijdte en detailniveau, of een vergelijkbaar door het bevoegde gezag toegezonden startdocument als uitgangspunt.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- LTO Noord advies, 16 juni 2009: Notitie Reikwijdte en detailniveau plan-m.e.r. Varkenscluster Markelose Broek;
- Gemeente Hof van Twente, 27 april 2007: 'Veehouderij op koers; een visie op de veehouderij in landbouwontwikkelingsgebieden' (gebiedsuitwerking Reconstructieplan Salland-Twente);
- Gemeente Hof van Twente, 2 februari 2007: 'Een toekomst voor de intensieve veehouderij': Kopnotitie gebiedsuitwerking landbouwontwikkelingsgebieden.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Varkenscluster Markelo, gemeente Hof van Twente

De gemeente Hof van Twente wil om medewerking verlenen aan het ontwikkelen van een hervestiginglocatie voor zes varkensbedrijven en een mestverwerkingsinstallatie ('varkenscluster') aan de Visschersdijk te Markelo. Hiervoor wordt het Bestemmingsplan Buitengebied (partieel) herzien en een plan-m.e.r.-procedure doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2837-8

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

